

Kommittémotion

Motion till riksdagen 2016/17:2353

av Johan Forssell m.fl. (M, C, L, KD)

Bortre tidsgränsen

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma till riksdagen med lagförslag som återinför den bortre tidsgränsen i sjukförsäkringen, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Motivering

När alliansregeringen tillträdde 2006 var över 200 000 personer sjukskrivna och drygt 550 000 personer förtidspensionerade. Enligt flera undersökningar hade en betydande andel av dessa personer en kvarstående arbetsförmåga. Det fanns också stora regionala skillnader i antalet personer med sjuk- och aktivitetsersättning. Detta är bakgrunden till varför sjukförsäkringen reformerades under den tidigare alliansregeringen.

Utgångspunkten för Alliansens sjukförsäkringsreform 2008 med den så kallade rehabiliteringskedjan var att sjukförsäkringen ska ge ekonomisk trygghet för den som drabbas av sjukdom eller skada och därför inte kan försörja sig genom eget arbete, samtidigt som fokus läggs på tidiga och aktiva insatser så att sjukskrivna kan ta sig tillbaka till arbete.

När Alliansen lämnade regeringsmakten 2014 var 230 000 färre personer sjukfrånvarande än 2006. En genomsnittlig person i arbetsför ålder var borta från arbetet på grund av sjukdom i genomsnitt 13 färre dagar per år jämfört med 2006. Alla dessa framsteg håller nu på att raderas ut av regeringens politik.

Enligt Försäkringskassans senaste rapport om sjukfrånvarons utveckling fortsätter inflödet i sjukförsäkringen att öka, antalet startade sjukfall ökar för samtliga åldersgrupper och sjukfallen fortsätter att öka. Det är alltså fler som blir sjukfrånvarande och de är det under längre tid. Försäkringskassan har beräknat att kostnaderna för sjukpenningen fortsätter att öka till drygt 37,5 miljarder 2020. Att i detta läge välja, som regeringen gör, att driva en politik som man vet kommer att öka sjukskrivningarna är djupt oansvarigt. Att göra det vid en tidpunkt när kostnaderna redan skenar är att riskera att undergräva statens ekonomi.

Sjukförsäkringen måste ha inbyggda drivkrafter för att individens arbetsförmåga ska tas tillvara och fler vägar erbjudas tillbaka till arbete. Sjukförsäkringens tidsgränser innebär att arbetsgivare, hälso- och sjukvården, Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen får ett tydligt och tidsatt ansvar för när olika åtgärder ska vidtas för att hjälpa människor tillbaka till arbetet.

Expertgruppen för studier i offentlig ekonomi (ESO) skriver följande om den bortre tidsgränsen: "För en långsiktigt stabil sjukfrånvaro är en bortre tidsgräns en central komponent. Genom den skickas en signal om att en sjukskrivning inte kan pågå för evigt vilket skapar drivkrafter för alla inblandade aktörer att agera för att hitta en lösning innan den bortre tidsgränsen nås. Forskningen inom såväl sjuk- som den angränsande arbetslöshetsförsäkringen är tydlig såtillvida att tidsgränser (kontroll i vidare mening) minskar användandet av försäkringen både direkt, via tidsgränsen i sig, och indirekt via ökade drivkrafter att avsluta ersättningsperioden innan tidsgränsen." Inspektionen för socialförsäkringen (ISF) har gjort i huvudsak liknande bedömning. ISF har också funnit att införandet av tidsgränser inte haft någon negativ inverkan på hälsan.

Alliansens sjukförsäkringsreform strävade aktivt efter att hjälpa människor tillbaka till arbete. Den som var sjuk eller skadad och inte kunde arbeta skulle ha rätt till ersättning, vård och rehabilitering. Den som hade arbetsförmåga skulle få stöd och hjälp att komma tillbaka i arbete.

Tidsgränserna i sjukförsäkringsreformen har bidragit till en sjukskrivningsprocess som präglas av mer aktivitet, tidigare insatser och tydligare regler. Effekten av 90- och 180-dagarsgränserna har utvärderats och slutsatsen är att de har haft signifikant effekt på sannolikheten att sjukfall avslutas i anslutning till tidsgränserna.

En betydande andel av dem som nådde den bortre gränsen kom i arbete eller fortsatte i arbetsmarknadspolitiska insatser. Ungefär hälften återkom till sjukförsäkringen inom ett år, vilket ska jämföras med situationen före reformen då mindre än en procent av de med sjuk- och aktivitetsersättning återkom till arbete.

Regeringens avskaffande av den bortre tidsgränsen var ett misstag som riskerar att förvärra en redan allvarlig situation. Därför bör den bortre tidsgränsen snarast återinföras.

Johan Forssell (M)

Solveig Zander (C)

Aron Modig (KD)

Emma Carlsson Löfdahl (L)